

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande

Minister

Annette Holmberg-Jansson

Föredragande

Specialsakkunnig

Gunilla Lindqvist

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 88

Tillsättande av rådet för personer
med funktionsnedsättning för
Åland 2020–2023: Ålands
handikappförbunds skrivelse.

ÅLR 2020/486

123 S2

Ålands landskapsregering beslutar anteckna Ålands handikappförbunds skrivelse, i enlighet med **bilaga S220E37**, till kännedom.

Till: Ålands landskapsregering

Kopia: Ålands kommunförbund

Ålands handikappförbunds svar gällande tillsättandet av ett nytt råd för personer med funktionsnedsättning och genomförande och övervakning för Ålands del i enlighet med artikel 33 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Ålands handikappförbund (förbundet) tackar för landskapsregeringens svar på vår skrivelse, daterad 12.10.2020, om tillsättandet av ett nytt råd för personer med funktionsnedsättning och genomförande och övervakning för Ålands del i enlighet med artikel 33 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Tyvärr anser vi oss inte få svar på våra frågor. Vi upplever att svaret endast handlar om vad landskapsregeringen måste göra, inte vad regeringen vill göra för att förbättra situationen för personer med funktionsnedsättning.

Det är bra att tydliggöra rollfördelningen mellan landskapsregeringen, kommunerna, Kommunernas socialtjänst (KST) och intresseorganisationer. Med det sagt, betonar förbundet att förbundet arbetar med påverkansarbete och inte är ansvariga för att uppfylla konventionen på det sätt som offentliga aktörer som landskapsregeringen, kommunerna och KST är.

Vi påminner om att råd på kommunal nivå ska fungera tvärsektoriellt inom kommunernas verksamhetsområden, inte enbart gälla socialvården. I så fall borde det finnas råd i kommunerna som ger input i alla frågor och på så sätt servar både KST och övrig kommunal verksamhet.

Eftersom landskapsregeringen ska tillsätta en arbetsgrupp för att se över den gällande kommunallagen för Åland, önskar förbundet att man i gruppen tänker på att skriva in att kommunerna ska utse råd för personer med funktionsnedsättning. Idag saknas den skrivningen i den åländska kommunallagen, endast äldreråd nämns, och vi anser att även råd för personer med funktionsnedsättning behöver finnas för att vi på Åland ska leva upp till rätten till delaktighet enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Av denna anledning sänds en kopia på denna skrivelse till Ålands kommunförbund, som har utsett en representant till arbetsgruppen.

I den finländska kommunallagens § 28 (Råd för personer med funktionsnedsättning) står det att:

”Kommunstyrelsen ska inrätta ett råd för personer med funktionsnedsättning för att garantera möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta och påverka. Rådet kan vara gemensamt för flera kommuner. Personer med funktionsnedsättning samt deras anhöriga och organisationer ska ha en tillräcklig representation i rådet. Kommunstyrelsen ska sörja för rådets verksamhetsförutsättningar.

Rådet för personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att påverka planering, beredning och uppföljning inom olika kommunala verksamheter i frågor som är av betydelse för personer med funktionsnedsättning och för deras välfärd, hälsa, delaktighet, livsmiljö, boende, rörlighet eller möjligheter att klara de dagliga funktionerna eller med tanke på den service som de behöver.”

Förbundet anser att det råd som har funnits på landskapsnivå inte helt kan ersättas av råd på kommunal nivå. Vi vill se råd på både kommunal och landskapsnivå, eftersom råden har och bör ha olika uppgifter.

Ett råd på en övergripande nivå på Åland borde hantera de frågor som inte direkt berör kommunernas ansvarsområden, exempelvis arbetsmarknad, hälso- och sjukvård, tillgänglighet och tillsyn över olika verksamheter. Det råd vi efterlyser är det råd som nämns i § 4 i Landskapslag om ändring av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp (2020:17). Enligt denna paragraf tillsätter landskapsregeringen ett råd för personer med funktionsnedsättning för att garantera möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta och påverka.

Vi har redan uppmärksammat regeringen på att det förra rådets mandatperiod tog slut 31.12.2019, och anser att landskapsregeringen senast från och med 1.1.2021 bör utse ett nytt råd, i enlighet med ovanstående paragraf. En utvärdering 2021 kan ske parallellt med att det finns ett fungerande råd.

Förutom rollen som koordineringsmekanism som det förra rådet hade enligt sitt reglemente, hade rådet även följande uppgifter:

- främja, följa och påverka verksamheten på olika områden inom förvaltningen.
- vara ett tvärsektorielt rådgivande organ inom förvaltningen i frågor som är av betydelse för personer med funktionsnedsättning och deras välfärd, hälsa, delaktighet, livsmiljö, boende, rörlighet, utbildning, arbete och övrig miljöplanering i landskapet.
- att följa upp verkställande av landskapsregeringens funktionshinderspolitiska åtgärdsprogram i landskapets årsredovisning.
- att ta initiativ till och göra framställningar samt avge utlåtanden om frågor som är av betydelse för personer med funktionsnedsättningars levnadsförhållanden och möjligheter att reda sig.

I och med beslutet att inte tillsätta ett nytt råd verkar landskapsregeringen, förutom att inte följa lagen, vilja minska sitt ansvar när det gäller att lyfta frågor som berör personer med funktionsnedsättning.

Landskapsregeringens funktionshinderpolitiska åtgärdsprogram "ett Tillgängligt Åland" gäller år 2017–2020. Rådet har tidigare haft en tydlig roll i uppföljningen av programmet, men nu har landskapsregeringen bestämt att rådet, och således också representanter för funktionshinderrörelsen, inte ska få vara delaktiga i uppföljningen. Vi ber landskapsregeringen om en motivering till beslutet att varken tillsätta ett nytt råd, eller förlänga mandatperioden för det förra rådet så att rådets mandatperiod skulle sammanfalla med tiden för åtgärdsprogrammet.

Förbundet förväntar sig att landskapsregeringen tar ett tydligare grepp om funktionsrättsfrågor under den resterande mandatperioden. Vi vill se att regeringen tydligt beaktar den gällande funktionsrättskonventionen i sin verksamhet och hoppas att vi får vara med när utvärderingen av rådet görs.

Mariehamn 23.11.2020

Henrik Lagerberg

Ordförande

Susanne Broman

Verksamhetsledare